

היבטי תוקף של בחינת יע"ל - ידע בעברית לנבחני שפות זרות

מציגה: איילת גולדצויג, מאל"ו

כנס אפ"י 2016

רקע - בחינת ידע בעברית (יע"ל)

▶ מטרה

▶ הערכת רמת קריאה וכתיבה בעברית של מועמדים שנבחנו בשפה זרה

▶ שימושים עיקריים

▶ סיווג לרמות עברית

▶ מעבר ציון סף כתנאי קבלה

▶ מבנה

▶ חלק סגור: הבנת הנקרא, השלמת משפטים וניסוח מחדש

▶ חלק פתוח: כתיבת חיבור קצר (15 דק')

▶ ציונים

▶ טווח 50-150, ממוצע 100 וסטיית תקן 20

▶ שלושה ציונים: סגור, פתוח, וכללי (שקלול הסגור והפתוח 1:2)

רקע - הערכת מיומנות בשפה זרה

- ▶ מטרה: הערכת רמת המיומנות באנגלית (האם ברמת אוניברסיטה?)
- ▶ דוגמאות למבחנים נפוצים: TOEFL, IELTS
- ▶ הקשבה, קריאה, כתיבה ודיבור
- ▶ שימושים עיקריים:
- ▶ מועמדים ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה
- ▶ חינוך, תעסוקה, הגירה
- ▶ תוקף:
- ✓ תוכן, מבנה, השלכתי (washback)
- ✓ ניבוי הישגים בתואר: בסביבות 0.3-0.4
- ✓ מתווסף בניבוי: נמצא בחלק מהמחקרים
- ✓ מתכנס עם מדדים אחרים של מיומנות באנגלית

מטרת המחקר

- ▶ בדיקה מקיפה של היבטי תוקף שונים
- ▶ תוקף מבנה ומקביל - בדיקת דפוס הקשרים של יעל עם יכולות ומשתנים דמוגרפים רלוונטיים מבחינה תיאורטית
- ▶ תוקף ניבוי ותוקף ניבוי מתווסף
- ▶ תוקף מתכנס עם מדדים אחרים של ידע בעברית
- ▶ מדגם גדול, מקיף ועדכני
- ▶ עשר שנים (2003-2013)
- ▶ 98,853 נבחנים, 89% מתוכם דוברי ערבית
- ▶ התייחסות לקשיים המתודולוגיים במחקרים מסוג זה

משתני המחקר והשערות

▶ ציוני מכפ"ל

▶ כללי, מילולי, כמותי, אנגלית

▶ חיבור

▶ משתנים דמוגרפיים: השכלת הורים, מצב כלכלי, מין, גיל

▶ תוקף ניבוי

▶ ציון שנה א' בתואר ראשון

▶ מו"ר, מתא"ם

▶ תוקף מתכנס

▶ בגרות בעברית לנבחני ערבית

▶ ותק בארץ (נבחנים בשפות זרות שאינן ערבית)

מהימנות בחינת יע"ל

מתאמים בין ציוני יע"ל - בחינה ראשונה ושניה

פתוח I	סגור I	כללי I		N
0.68	0.81	0.84	כללי II	42,408
0.63	0.8	0.81	סגור II	
0.64	0.64	0.69	פתוח II	

מתאמים בין ציוני מכפ"ל - בחינה ראשונה ושניה

אנגלית I	כמותי I	מילולי I	כללי I		N
0.77	0.79	0.8	0.9	כללי II	157,956
0.67	0.67	0.81	0.82	מילולי II	
0.6	0.83	0.66	0.8	כמותי II	
0.89	0.61	0.67	0.79	אנגלית II	

מתאמים בין הישגים ביע"ל ובמכפ"ל

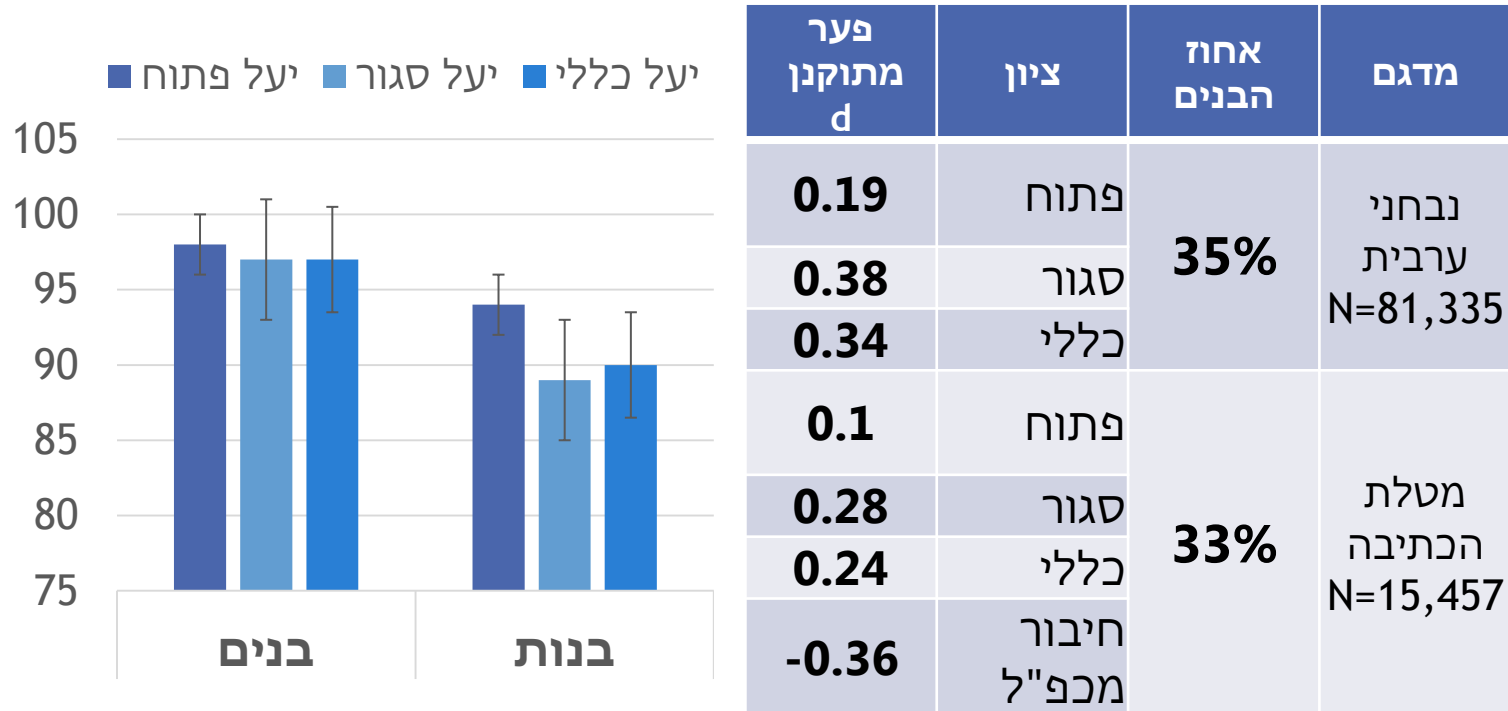
כמותי	מילולי	מכפ"ל כללי	יעל פתוח	יעל סגור	יעל כללי	
					.97	יעל סגור
				.71	.86	יעל פתוח
			.44	.56	.56	מכפל כללי
		.91	.41	.50	.50	מילולי
	.68	.89	.35	.46	.46	כמותי
.58	.63	.78	.41	.55	.54	אנגלית

מילולי סגור	מכפ"ל כללי	יעל פתוח	יעל סגור	יעל כללי	
.91		.47	.59	.59	מכפל כללי
.97	.92	.45	.53	.54	מילולי
	.91	.42	.52	.53	מילולי סגור
.47	.55	.34	.31	.34	מטלת כתיבה בערבית
.70	.89	.36	.48	.47	כמותי
.68	.81	.46	.59	.59	אנגלית

מתאמים בין הישגים ביע"ל ומשתנים דמוגרפיים

יעל כללי	יעל סגור	יעל פתוח	
.28	.29	.22	השכלת אם
.27	.27	.22	השכלת אב
.15	.15	.11	מצב כלכלי
-.16	-.18	-.09	מין
0.01	0.02	ל.מ.	גיל

מין הנבחרים וציוני יע"ל

מודל לניבוי ציון יע"ל פתוח	מתאם נ	מתאם מרובה	תוספת (מתאם מרובה)
ציון בתחום המילולי	0.16	0.4	
ציון בתחום המילולי ומין	0.17	0.41	0.01

תוקף ניבוי ציון שנה א' - מדגם ושיטות

10,470 תצפיות ב - 183 יחידות עיבוד
חוג במוסד לימוד מעבר לשנים (2006-2010)

חזאים:

קריטריון:

שיטה:

ניבוי ציון שנה א'

יעל פתוח	יעל סגור	יעל כללי	סכם	בגרות	מכפ"ל	
.09	.11	.13	.28	.26	.16	ציון שנה א'
.15	.20	.22	.46	.44	.39	שנה א' מתוקן לקיצוץ תחום

תוספת יע"ל על סכם	מתאם עם ציון שנה א'	משקל ציון סכם	משקל ציון יע"ל כללי	
.01	.29	.80	.20	ללא תיקון
.00	.46	.78	.22	מתוקן לקיצוץ

- ▶ שקלול החלק הסגור והפתוח (1:2) - אופטימלי
- ▶ הפתוח אינו מוסיף על הסגור בניבוי ציון שנה א'
- ▶ לא נמצא קשר לא לינארי בין הישגים ביע"ל ובשנה א'

ניבוי ציון שנה א' לפי פקולטות (מתוקן)

תחומי לימוד	סטוד'	חוגים	מכפ"ל	בגרות	סכם	יעל כללי	יעל סגור	יעל פתוח
רוח ואמנויות	1495	41	.36	.46	.47	.25	.23	.17
חברה מילולי	2455	37	.36	.41	.43	.26	.23	.17
משפטים	376	4	.43	.55	.53	.44	.42	.28
חברה כמותי	731	12	.40	.47	.49	.28	.27	.15
מדעי הטבע	811	25	.47	.52	.56	.18	.18	.08
מתמט' סטטי' ומדמ"ח	1096	14	.38	.37	.42	.19	.15	.18
הנדסה וארכיטקטורה	1093	24	.50	.52	.56	.15	.16	.05
רפואה	852	12	.62	.61	.64	.29	.22	.23
מקצועות עזר רפואיים	1561	14	.20	.28	.28	.12	.09	.10

תוקף מתווסף בניבוי ציון מו"ר וציון מתא"ם

מו"ר (N=1,532) ▶

תוספת	מתאם מרובה		β	מובהקות	טעות תקן	b	חזאי	מודל
	0.16	0.02	0.16	<.0001	0.01	0.04	מכפ"ל	מכפ"ל
	0.24	0.06	0.24	<.0001	0.03	0.28	יעל	יעל
0.10	0.26	0.07	0.09	0.0003	0.01	0.02	מכפ"ל	מכפ"ל
			0.21	<.0001	0.03	0.25	יעל	ויעל

מתא"ם (N=236) ▶

תוספת	מתאם מרובה		β	מובהקות	טעות תקן	b	חזאי	מודל
	0.53	0.28	0.53	<.0001	0.01	0.11	מכפ"ל	מכפ"ל
	0.36	0.13	0.36	<.0001	0.06	0.37	יעל	יעל
0.03	0.56	0.31	0.46	<.0001	0.01	0.09	מכפ"ל	מכפ"ל
			0.20	0.0005	0.06	0.21	יעל	ויעל

תוקף מתכנס

נבחני ערבית: בגרות בעברית לדוברי ערבית (N=5,956)

יעל כללי	יעל סגור	יעל פתוח	רמת הבגרות
.41	.38	.40	2 יחידות לימוד
.36	.33	.33	4 יחידות לימוד
.41	.41	.32	5 יחידות לימוד
.38	.36	.32	כולם

נבחנים בשפות אחרות: ותק בארץ (N=8,815)

יעל כללי	יעל סגור	יעל פתוח	
.49	.50	.38	ותק בארץ

סיכום ומסקנות

